

**‘Specialization in ICTs and Special Education: Psychopedagogy
of Integration’ Postgraduate Program
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE Department of Greek
Philology in collaboration with
NCSR DEMOKRITOS Informatics and Telecommunications
Institute**

**USING LITERARY TEXTS WITH THE OBJECTIVE OF
SENSITIZING STUDENTS’ AWARENESS ABOUT DISABILITY
AND SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN PRIMARY SCHOOL**

STRIGA EKATERINI

**POSTGRADUATE
THESIS**

**Komotini/Athens
2020**

ABSTRACT

In this research are examined seventy one (71) literary books and nine (9) excerpts from current books of the Ministry of Education with reference to disability/SEN, which are addressed to primary school students. All the above texts were classified into categories according to the type of disability/SEN that they display and a brief content analysis composed based on the following thematic categories: contextual genre, purpose, type of narrator, his/her relationship with the character with disability/SEN, his/her participation in plot, the qualities of the character, the evolution of the plot and the language in relation to the disability/SEN. Finally, ten (10) of them were selected and teaching proposals were created with the objective of sensitizing students' awareness of disability/SEN.

References

- Αντωνίου, Α. & Ζήκα, Ε. (2017). Συναισθηματικό προφίλ μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στη λογοτεχνία. *Πρακτικά του 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Εκπαίδευσης «Εκπαίδευση χαρισματικών ατόμων στην Ελλάδα»*, (σελ. 9-15). Αθήνα: ΕΚΠΑ
- Αποστολίδου, Β. (1999). Λογοτεχνία και ιδεολογία: Το ζήτημα των αξιών κατά τη διδασκαλία της λογοτεχνίας. *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου «Λογοτεχνία και Εκπαίδευση»*, (σελ. 335-347). Αθήνα: Τυπωθήτω
- Αραβανή, Ε. & Δημάση, Μ. (2016). Η συμβολή της λογοτεχνίας στην ανάπτυξη του γραμματισμού: το παράδειγμα του σχολικού εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου. *Multilingual Academic Journal of Education and Social Sciences*, 4 (1), 128-156.
- Αραβανή, Ε. (2006). Η συμβολή του μαθήματος της λογοτεχνίας στην ανάπτυξη σχέσεων των μαθητών. *Νέα Παιδεία*, 120, 67-76, Αθήνα.
- Βασιλαράκης, Ι. (2008). *Καταθέσεις για την παιδική και νεανική λογοτεχνία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Βασιλαράκης, Ι. (2005). *Γλώσσα και Πράξη της Παιδικής Λογοτεχνίας, Δοκίμια και Αναγνώσεις Κειμένων* (4η έκδοση). Αθήνα: Gutenberg.
- Bauer, C. (1985). Books can break attitudinal barriers toward the handicapped. *The School Counselor*, 32 (4), 302-306.
- Blaska, J. (2004). Children's Literature that Includes Characters With Disabilities or Illnesses. *Disability Studies Quarterly*, 24 (No 1). Ανακτήθηκε στις 30 Ιουλίου 2019 από: <http://dsq-sds.org/article/view/854/1029>
- Blaska, J. & Lynch, E. (1998). Is Everyone Included? Using Children's Literature to Facilitate the Understanding of Disabilities, *Young Children*, 53 (2), 36-38.
- Γιαννικοπούλου, Α. (2018). Η αναπηρία στο εικονογραφημένο βιβλίο. *Κείμενα*, 27, 1-15. Ανακτήθηκε στις 6 Αυγούστου 2019 από: http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=435:t27-giannikopoulou&catid=71:-27&Itemid=107
- Γιαννικοπούλου, Α. (2009). Άμεσα και έμμεσα ιδεολογικά μηνύματα στο διαπολιτισμικό εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο. *Κείμενα*, 9, 1-11. Ανακτήθηκε στις 6 Αυγούστου 2019 από: http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&id=144:p7t9&catid=53:tefxos9&Itemid=88
- Δημάση, Μ. (2010). Κειμενικά είδη και δια-πολιτισμική ανάγνωση των εγχειριδίων γλωσσικής διδασκαλίας του Γυμνασίου. *Πρακτικά του Συνεδρίου «Ζητήματα Διδακτικής της Γλώσσας»* (σελ. 27-54). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Δρούγκα, Κ., Καρακίτσιος, Α., Κωτόπουλος, Τρ. (2006). Ιστορικές διαδρομές και

- ιδεολογικές αποτυπώσεις του κινήματος της Πολιτικής Ορθότητας στη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία. *Πρακτικά του 1ου Διεθνούς Εκπαιδευτικού Συνεδρίου «Λαϊκός Πολιτισμός και Εκπαίδευση»* (σελ. 15-37). Βόλος.
- Dyches, T, Prater, M & Cramer, S. (2001). Characterization of Mental Retardation and Autism in Children's Books. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 36 (3), 230-243.
- Engel, R. (1980). Understanding the Handicapped Through Literature. *Young Children*, 33 (No. 3), 27-32.
- Gervay, S. (2004). Butterflies: Youth Literature as a Powerful Tool in Understanding Disability. *Disability Studies Quarterly*, 24 (1). Ανακτήθηκε στις 30 Ιουλίου 2019 από: <http://dsq-sds.org/article/view/844/1019>
- International Classification of Impairments, Activities and Participation (2002). *Towards a Common Language for Functioning, Disability and Health*. World Health Organization Geneva.
- Ιωαννίδου, Α. (2018). Η αναπηρία σε βιβλία παιδικής λογοτεχνίας για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, *Mare Ponticum*. Ανακτήθηκε στις 5 Αυγούστου 2019 από:
http://mareponticum.bscc.duth.gr/index_htm_files/Iannidou_Vol_7.pdf
- Καλογεράκη, Σ. (2013). Εφαρμογές Μεικτών Μεθόδων Έρευνας: Ο Διερευνητικός Ακολουθιακός Σχεδιασμός στην Κατασκευή Εργαλείων Μέτρησης Κοινωνικών Ερευνών. Στο Πουρκός Μ., (Επιμ.), *Δυνατότητες και Όρια της Μείξης των Μεθοδολογιών στην Κοινωνική, Ψυχολογική και Εκπαιδευτική Έρευνα*, Ίων, Αθήνα, 2013, κεφ. 8.
- Κανατάς, Γ. (2005). *Η οικονομική, λειτουργική και κοινωνική διάσταση της ευρωπαϊκής πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη, Ελλάδα.
- Κανατσούλη, Μ. (2007). Εισαγωγή στη θεωρία και κριτικής της Παιδικής Λογοτεχνίας σχολικής και προσχολικής ηλικίας (2η έκδοση). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Κανατσούλη, Μ. (2000). *Ιδεολογικές διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Κανατσούλη, Μ. (χ.χ.). Διαφορετικότητα και αναπηρία σε παιδικά λογοτεχνικά βιβλία για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ανακτήθηκε στις 6 Αυγούστου 2019 από:
<https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/ECD230/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%AF%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%B5%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%20%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%AF%CE%BF/%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%B7.doc>

- Καρακίτσιος, Α. (2014). Διαπολιτισμικές αναγνώσεις παιδικών βιβλίων πολιτισμικής διαφορετικότητας. *Κείμενα*, 19. Ανακτήθηκε στις 16 Ιουλίου 2019 από: <http://keimena.ece.uth.gr/main/t19/02-karakitsios.pdf>
- Καρακίτσιος, Α. (2001). Λογοτεχνία και πραγματικότητα. Η περίπτωση της ειδικής αγωγής. *Πρακτικά συνεδρίου «Πρώιμη παρέμβαση, Σύγχρονη τάσεις και προοπτικές»* (σελ. 327-364). Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
- Κάργα, Σ. (2008). *Οι απεικονίσεις των ατόμων με αναπηρία στην παιδική λογοτεχνία*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα.
- Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Κ.ΑΝ.Ε.Π.) – Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (2018). *Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2017-2018. Η ελληνική πρωτοβάθμια & δευτεροβάθμια ειδική αγωγή & εκπαίδευση. Μέρος Β΄: το εθνικό πλαίσιο αναφοράς*. Ανακτήθηκε στις 16 Αυγούστου 2019 από: www.kanep-gsee.gr
- Κιοσσές, Σ. (2016). Αξιοποιώντας διδακτικά την αφηγηματολογία ως μέσο λογοτεχνικού γραμματισμού: η περίπτωση της δημοτικής εκπαίδευσης στην Κύπρο. *Κείμενα*, 22. Ανακτήθηκε στις 25 Αυγούστου 2019 από: http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=348:t22-kiosses&catid=66:-22&Itemid=102
- Κιοσσές, Σ. (2008). Η αφηγηματολογία ως μέσο προώθησης της κριτικής ανάγνωσης της λογοτεχνίας: εστιάζοντας στο διήγημα του Α. Σαμαράκη Σ' ένα συνοριακό σταθμό. *Κείμενα*. Ανακτήθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2020 από: http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=121:p4t8&catid=52:tefxos8&Itemid=60
- Κοντοβούρκη, Σ. (2013). Κριτικός Γραμματισμός: Μια προσπάθεια Θεωρητικής Οριοθέτησης της Έννοιας. *Πρακτικά του 13ου Συνεδρίου «Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δημοτική και μέση εκπαίδευση»* (σελ. 25-46). Λευκωσία: Εκπαιδευτικός Όμιλος Κύπρου.
- Λάμπρου, Λ. (2013). Κρίσιμα Θέματα για την Επιτυχή Εφαρμογή της Παιδαγωγικής του Κριτικού Γραμματισμού στη Μέση Εκπαίδευση. *Πρακτικά του 13ου Συνεδρίου «Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δημοτική και μέση εκπαίδευση»* (σελ. 65-68). Λευκωσία: Εκπαιδευτικός Όμιλος Κύπρου.
- Leininger, M., Dyches, T. T., Prater, M. A., & Heath, M. A. (2010). Newbery award winning books 1975–2009: How do they portray disabilities? *Education and Training in Autism and Developmental Disabilities*, 45 (4), 583-596.
- Λιγνός, Δ. (2005). Γλώσσα και λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. *Πρακτικά του Συνεδρίου «Γλώσσα & Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση»* (σελ. 8-15). Χίος: Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

- Λογαράς, Δ. (2013). *Συνδικαλιστική εκπαίδευση στελεχών αναπηρικού κινήματος / 2. Εργασία – απασχόληση και αναπηρία*. Αθήνα: Ε.Σ.Α.με.Α. Ανακτήθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου 2019 από:
<file:///C:/Users/strig/Downloads/2-Logaras-largeprint.pdf>
- Μάλμου, Α. (1999). *Το άτομο με ειδικές ανάγκες σε πεζά κείμενα της λογοτεχνίας για παιδιά και νέους τη δεκαετία 1986-1996*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ρέθυμνο, Ελλάδα.
- Μαργαρώνη, Μ. (2011). Λογοτεχνία, γλώσσα και αναπηρία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Συμβολή στη θεωρία της κοινωνικής κατασκευής της αναπηρίας. *Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου: «Έρευνα, Εκπαιδευτική Πολιτική & Πράξη στην Ειδική Αγωγή»* (σελ. 43-55). Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1997, Μάιος, 4). Η κατάχρηση της γλώσσας. Εφερίδα: *Το Βήμα*. Ανακτήθηκε στις 15 Απριλίου από:
<https://www.tovima.gr/2008/11/24/opinions/i-kataxrisi-tis-glwsas/>
- Ν. 3699/2008 (ΦΕΚ Α' 199/2.10.2008). «Ειδική αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».
- Νάτσης, Κ. (2004). 20 χρόνια ελληνικό παιδικό / νεανικό μυθιστόρημα- Μεταμοντέρνες εκφάνσεις σε ένα περιβάλλον νεωτερικότητας. *Πρακτικά συνεδρίου «Το Σύγχρονο Ελληνικό Παιδικό - Νεανικό Μυθιστόρημα»*, (σελ. 218-229). Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες.
- Νάτσης, Κ. (2001). Ο πολυπολιτισμικός ρόλος της Παιδικής λογοτεχνίας και το κίνημα της Πολιτικής. Ορθότητας». *Πρακτικά του 4^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου: «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση - Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα»* (σελ. 19-27). Πάτρα: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- Ντόβα, Δ. (2012). *Η αναπαράσταση της αναπηρίας στα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα.
- Οικονομίδου, Σ. (2016). *Χίλιες και μία ανατροπές, η νεωτερικότητα στη λογοτεχνία για μικρές ηλικίες* (3η έκδοση). Αθήνα: Πατάκη.
- Παπαρούση, Μ. (2019). *Η λογοτεχνία στη διδακτική πράξη. Αναγνωστικές & κριτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαρούση, Μ. (2014). Η κριτική θεωρία και η διδασκαλία της λογοτεχνίας συνδυάζοντας αναγνωστικές και κριτικές προσεγγίσεις. *Κείμενα*, 20. Ανακτήθηκε στις 24 Ιουλίου 2019 από:
http://keimena.ece.uth.gr/main/t20/05_paparousi.pdf
- Prater, M. (2003). Learning Disabilities in Children's and Adolescent Literature: How Are Characters Portrayed? *Learning Disability Quarterly*, 26 (1), 47-62.
- Price, C., Ostrosky, M. & Santos, R. (2016). Reflecting on Books That Include Characters

With Disabilities. *Young Children*, 71 (2), 30-37.

Σεμερτζίδου, Ε. (2008). Παιδική λογοτεχνία και "ετερότητα" διαχρονικά στερεότυπα και προκαταλήψεις. Ανακτήθηκε στις 31 Ιουλίου 2019 από: arthrografia.blogspot.com/2008/10/blog-post_3622.html

Σκάρπα, Η. (2017). Τα άτομα με κινητικές αναπηρίες σε μυθιστορήματα ελληνικής παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας. *Πρακτικά του 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Εκπαίδευσης «Εκπαίδευση χαρισματικών ατόμων στην Ελλάδα»* (σελ. 1221-1229). Αθήνα: ΕΚΠΑ

Σταθάτου, Ξ. (2004). Το παιδί με ειδικές ανάγκες ως θέμα στο μυθιστόρημα της νεότερης Παιδικής Λογοτεχνίας. *Πρακτικά συνεδρίου «Το Σύγχρονο Ελληνικό Παιδικό - Νεανικό Μυθιστόρημα»* (σελ. 313-329). Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες.

Στεφανοπούλου, Σ., Τσατήρη, Μ., & Κουμζής, Ι. (2017). Ανάλυση περιεχομένου των σχολικών εγχειριδίων της Γλώσσας Δ' Δημοτικού σχετικά με την ανάδειξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού και την ευαισθητοποίηση των μαθητών απέναντι σε αυτά. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 6 (1), 32-52.

Στυλιανού, Η. (2013). Εφαρμογή των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων στη Γλωσσική Διδασκαλία στη Μέση Εκπαίδευση. *Πρακτικά του 13ου Συνεδρίου «Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δημοτική και μέση εκπαίδευση»* (σελ. 79-84). Λευκωσία: Εκπαιδευτικός Όμιλος Κύπρου.

Χοντολίδου, Ε. (2016). Από την Ανάλυση Περιεχομένου στην Ανάλυση Λόγου. *Προσέγγιση κειμένων: απο την ανάλυση περιεχομένου στην ανάλυση λόγου*. Ανακτήθηκε στις 16/12/2019 από: http://textsimages.blogspot.com/2016/09/blog-post_64.html

Χαραλαμπίδης, Α. (2013). Προβληματισμοί για τη Νέα Διδακτική Προσέγγιση στο Γλωσσικό Μάθημα. *Πρακτικά του 13ου Συνεδρίου «Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δημοτική και μέση εκπαίδευση»*, (σελ. 85-90). Λευκωσία: Εκπαιδευτικός Όμιλος Κύπρου.

Βιβλιογραφικές πηγές έρευνας για τα προσφερόμενα λογοτεχνικά βιβλία

Αλεξίου, Α. (2018). *Λογοτεχνικές αναπαραστάσεις της αναπηρίας (τύφλωση – κώφωση) σε μυθοπλαστικά κείμενα για παιδιά και εφήβους*. Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Νηπιαγωγών, Φλώρινα, Ελλάδα. Ανακτήθηκε στις 8 Αυγούστου 2019 από: <https://dspace.uowm.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/1052/%CE%91%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%91%CF%86%CF%81%CE%BF%CE%B4%CE%AF%CF%84%CE%B7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Βιβλία για τη διαφορετικότητα. Ανακτήθηκε στις 4 Αυγούστου 2019 από: <https://www.mellonkriti.gr/wp-content/uploads/%CE%92%CE%99%CE%92%CE%9B%CE%99%CE%91-%CE%93%CE%99%CE%91-%CE%A4%CE%97->

%CE%94%CE%99%CE%91%CE%A6%CE%9F%CE%A1%CE%95%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%A4%CE%97%CE%A4%CE%91.pdf

Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, biblionet : <http://www.biblionet.gr/>

Ενδεικτικός Κατάλογος Εκπαιδευτικού Υλικού για την αναπηρία (2017-2018).

Ανακτήθηκε στις 8 Αυγούστου 2019 από:

http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2017/E%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%A5%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%93%CE%99%CE%91_%CE%A4%CE%97%CE%9D_%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%A0%CE%97%CE%A1%CE%99%CE%91_2017-18.pdf

Ινστιτούτο για Δικαιώματα την Ισότητα & την Ετερότητα. Παιδικά βιβλία με θέμα τη διαφορετικότητα, τα δικαιώματα του παιδιού και τον αντιρατσισμό.

Ανακτήθηκε στις 3 Αυγούστου 2019 από:

http://www.i-red.eu/resources/projects-files/sxedio_drasis-paidika_vivlia-diaforetikotita-antiratsismos.pdf

Κάργα, Σ. (2008). *Οι απεικονίσεις των ατόμων με αναπηρία στην παιδική λογοτεχνία*.

Μεταπτυχιακή διατριβή, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα. Ανακτήθηκε στις 8 Αυγούστου 2019 από:
<http://ikee.lib.auth.gr/record/109090/files/gri-2008-1866.pdf>

Μονογιού, Ε. (2013). Ανακτήθηκε στις 3 Αυγούστου 2019 από:

<https://www.ucy.ac.cy/psifides-gnosis/documents/psifides-gnosis/NeaEkdilwseisAnakoinwseis/ListaParamithiwnGiaDiaforetikotita.pdf>

Παιδικά βιβλία που αναφέρονται άμεσα ή έμμεσα στην αναπηρία. Ανακτήθηκε στις 4 Αυγούστου 2019 από:

<https://www.elniple.com/tag/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%AF%CE%B1/>

Πρότυπο κέντρο ειδικών θεραπειών, Προτάσεις βιβλίων: Βιβλία από άτομα με δυσκολίες ή κοντινά τους πρόσωπα (Σεπτέμβριος, 2018). Ανακτήθηκε στις 8 Αυγούστου 2019 από:

<http://efheria.gr/protaseis-vivlion-vivlia-apo-atoma-me-dyskolies-i-kontina-toys-prosopa/>

Ριζοπούλου, Ε. (2014). *Το παιχνίδι του χαρακτήρα στο αυτιστικό φάσμα όπως αναπαρίσταται στο παιδικό-εφηβικό βιβλίο*. Πτυχιακή εργασία, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ρόδος, Ελλάδα. Ανακτήθηκε στις 8 Αυγούστου 2019 από: <http://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/5999>

Πρωτογενές υλικό έρευνας

Αβρααμίδου, Μ. (1998). *Γράμμα στο μοναχικό αδελφό μου*. Εκδόσεις Πατάκης.

- Αγγέλου, Ά. & Σίνη, Έ. (2012). *Ο Κοπέρνικος και ο Ξυπόλυτος Μύωψ*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Αλεξίου, Ε. (2000). *Ταξίδι στα σύννεφα*. Εκδόσεις Φλούδας.
- Αλεξοπούλου – Πετράκη, Φ. (2011). *Όνειρα και ελπίδες*. Σύλλογος ΦΡΟΝΤΙΔΑ.
- Αλεξοπούλου-Πετράκη, Φ. (2005). *Φίλοι, φως φανάρι*. Εκδόσεις Παπαδόπουλος.
- Αλιέ, Π. (2018). *Δώδεκα μήνες με την Αγάπη*. Εκδόσεις Βερέττας.
- Ανδρικόπουλος, Ν. (2007). *Δύο παπούτσια με καρότσι*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Ανωγιαννάκη, Κ. (2017). *Χωρίς παπούτσια*. Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Αποστόλου, Β. (2016). *Η σκληρή κυρία Πλάκα*. Εκδόσεις Φυλάτος.
- Αρτζανίδου, Έ. (2009). *Τα γυαλάκια της Μαλένας*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Αρτζανίδου, Έ. (2012). *Δεν ντρέπομαι πια*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Αυτζής, Μ. (2004). *Θέλω μόνο να παίξω μαζί σου*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Αυτζής, Μ. (2014). *Τρελό μου αμαξίδιο*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Βακιρτζή, Ε. (2014). *Το αυγό*. Εκδόσεις Πατάκη.
- Βάρβογλη, Λ. (2012). *Ο Πέτρος κι ο αδερφός του*. Εκδόσεις Παπαδόπουλος.
- Βαρελλά, Α. (2002). *Τα παπουτσάκια που λένε παραμύθια*. Εκδόσεις Άγκυρα.
- Βασιλάκη Α., Δημητριάδου Ι., Καϊδαντζή Ε., Κωνσταντόπουλος Α., Παναγιωτέλη Β., Πατρωνά Δ., Σούλη Ε., Ξηρακιά Π. (2015). *Η Ζαχαρούπολη*. Εκδόσεις Σαΐτα, (ebook).
- Γιάφε, Λ. (2002). *Ο Μαξ είναι σημαντικός*. Εκδόσεις Άγκυρα.
- Γκίβαλου, Α.Κ., Παπαδάτος, Γ., Πάτσιου, Β., Πολίτης, Δ. & Πυλαρινός, Θ. *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' & Δ' Δημοτικού, Στο σχολείο του κόσμου (Δ' έκδοση)*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Γκίβαλου, Α.Κ., Παπαδάτος, Γ., Πάτσιου, Β., Πολίτης, Δ. & Πυλαρινός, Θ. *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' & Δ' Δημοτικού, Στο σχολείο του κόσμου. Βιβλίο Δασκάλου, Μεθοδολογικές οδηγίες*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Γκίβαλου, Α.Κ., Καλογήρου, Τζ., Παπαδάτος, Γ., Πρωτονάριου Σ. & Πυλαρινός, Θ. *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε' & ΣΤ' Δημοτικού, Με λογισμό και μ' όνειρο (Η' έκδοση)*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Γκίβαλου, Α.Κ., Καλογήρου, Τζ., Παπαδάτος, Γ., Πρωτονάριου Σ. & Πυλαρινός, Θ. *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε' & ΣΤ' Δημοτικού, Με λογισμό και μ' όνειρο. Βιβλίο Δασκάλου, Μεθοδολογικές οδηγίες*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της ελληνικής και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών της ελληνικής γλώσσας για το δημοτικό σχολείο (2003). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Γκόμπολι, Μ. (2001). *Κανείς δεν είναι τέλειος*. Εκδόσεις Φλούδας.
- Γκεϊνέρσταμ, Γκ. (1961). *Ο Πέτρος με το ένα μάτι*. Εκδόσεις Gutenberg.
- Γκρέγκου, Γ. (2015). *Το κόκκινο κουτί*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Γκριν, Τζ. (1999). *Είμαι ξεχωριστή...* Εκδόσεις Μοντέρνοι Καιροί.

- Δαρλάση, Α. (2004). *Ονειροφύλακες και ο φάρος των ονείρων*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Εφταλιώτης, Α. (2001). *Η Στραβοκώσταινα*. Εκδόσεις Παπαδόπουλος.
- Ζουμπουλάκη, Δ. (1993). Το κορίτσι του φεγγαριού. Εκδόσεις Επικαιρότητα.
- Θεοδωράκη, Μ. (2008). *Σαν ζάχαρη άχνη*. Εκδόσεις Διάπλαση.
- Ιωακειμίδου, Τ. (2016). *Η μαμά μου η καροτσάτη*. Εκδόσεις Έναστρον.
- Καμαράτου-Γιαλλούση, Ε. (2009). *Ο πιο έξυπνος κουτός*. Εκδόσεις Μίλητος.
- Καρακίτσιος, Α. (2009). *Ο Λίνο Λίνο Γκογκολίνο ήλιο δεν είχε δει ποτέ του*. Εκδόσεις Διάπλαση.
- Κασαμπαλάκου, Μ. (2017). *Ο Αυγερινός, Β' εμπλουτισμένη έκδοση*. Εκδόσεις Θύρα.
- Κοντολέων, Μ. (1994). *Γάντι σε ξύλινο χέρι*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Κοντολέων, Μ. (2012). *Ο αδελφός της Ασπασίας*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Κυρμανίδου, Σ. & Σαχπατζίδου, Ε. (2018). *Το δελφινάκι, νικητής*. Εκδόσεις Ανάτυπο.
- Κυρμανίδου, Σ. (2008). *Το ταξίδι της απορίας*. Αυτοέκδοση.
- Λενέν, Τ. (2001). *Με τα μάτια της καρδιάς*. Εκδόσεις Σύγχρονοι Ορίζοντες.
- Λιαμάκη, Γ. (2016). *Χωρίς αμφιβολία! Μια εικονογραφημένη θεραπευτική ιστορία για παιδιά με ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή*. Εκδόσεις Τόπος.
- Λοϊζου, Δ. (2017). *Ο δρόμος για την ευτυχία*. Εκδόσεις Διάπλους.
- Μακάλεν, Σ. (2006). *Μπίλυ ο Ανάποδος*. Εκδόσεις Καστανιώτης.
- Μαλίνος Μουρ, Τζ. (2016). *Είναι καλό να είμαι ο εαυτός μου! Μπαρώ να κάνω σχεδόν τα πάντα, ακριβώς όπως εσύ*. Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε.
- Μάρρα, Ε. (2000). *Ο μικρός Ντουπ*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Μάρρα, Ε. (1987). Το μυστικό τραγούδι της Μάτας. Εκδόσεις Πατάκης.
- Μάστορη, Β. (2005). *Δωριλένια*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Μπερνάρ, Φρ. (2004). *Ιησούς Μπέτς*. Εκδόσεις Κάστωρ.
- Μπέρυ, Τζ. (1992). *Ένας κλέφτης στο χωριό, Ο Ηλίας και το μανγκούστα*. Εκδόσεις Καστανιώτης.
- Μπέρυ, Τζ. (1992). *Ένας κλέφτης στο χωριό, Ο Τάκου Τάκου και ο Σαμψών*. Εκδόσεις Καστανιώτης.
- Μπουλογιώργου, Β. (2014). *Παραμύθι σε δύο ρόδες*. Εκδόσεις Λογότεχρον.
- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής γλώσσας & της λογοτεχνίας, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας & γραμματείας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (2011). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Νευροκοπλή, Β. (2008). *Το παραμύθι της μουσικής*. Εκδόσεις Λιβάνης.
- Παπαδιαμάντης, Α. (1899). *Γουτού Γουπατού*. Εκδόσεις Παπαδόπουλος, έκδοση 1997.
- Πιπίνη, Α. (2017). *Η Βιολέτα και ο Ιππότης*. Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Πλήση, Π. (2011). *Δεν είμαι τέρας, σου λέω!*. Εκδόσεις Κέδρος.
- Πολυδώρου, Γ. (2014). *Ο καλύτερός μου φίλος*. Εκδόσεις Φυλάτος.
- Πουλάκης, Π. (2014). *Ο Αυτός*. Εκδόσεις Κάστωρ.
- Πριόβολου, Ε. (2002). *Ένα χελωνάκι χωρίς καθούκι*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

- Ρουσάκη, Μ. (2010). *Τα γράμματα χορεύουν*. Εκδόσεις Παπαδόπουλος.
- Ρουσάκη, Μ. (2012). *Μια φλόγα στο σκοτάδι*. Εκδόσεις Κέδρος.
- Σαβουαζά, Ε. (2001). *Ο νάνος και η Γαριδούλα*. Εκδόσεις Σύγχρονοι Ορίζοντες.
- Σέλινγκ, Μπ. (1991). *Δεν είμαι τόσο αλλιώτικος από τους άλλους*. Εκδόσεις Δωρικός.
- Σκορδαλά – Κακατσάκη, Ε. (2004). *Ο Ευτύχης και το ουράνιο τόξο*. Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο.
- Σκορδαλά-Κακατσάκη, Ε. (2009). *Με λένε Ελπίδα*. Εκδόσεις Άγκυρα.
- Σταθάτου, Φ. (2013). *Το αριστερό μου πόδι*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Σταϊνχέφελ, Α. (2013). *Ρίκο και Όσκαρ: Το μυστήριο του ριγκατόνι*. Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Σταματοπούλου, Ι. (2005). *Μόζα η γάτα, Μια μαγική νύχτα*. Εκδόσεις Κέδρος.
- Σταματοπούλου, Ι. (2005). *Μόζα η γάτα, Το βουνό των νάνων*. Εκδόσεις Κέδρος.
- Σταματοπούλου, Ι. (2005). *Μόζα η γάτα, Η λευκή Μόλι*. Εκδόσεις Κέδρος.
- Τζώρτζογλου, Ν. (1997). *Αργυρώ*. Εκδόσεις Κέδρος.
- Τσιαμπαλή-Κελεπούρη, Χ. (2010). *Ένας κήπος στην τάξη μας*. Εκδόσεις Ψυχογιός.
- Τσιλιμένη, Τ., Γραικός, Ν., Καίσαρης, Λ. & Καπλάνογλου, Μ. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α΄ & Β΄ Δημοτικού, *Το δελφίνι* (Γ΄ έκδοση). Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Τσιλιμένη, Τ., Γραικός, Ν., Καίσαρης, Λ. & Καπλάνογλου, Μ. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α΄ & Β΄ Δημοτικού, *Το δελφίνι. Βιβλίο Δασκάλου, Μεθοδολογικές οδηγίες*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Τσιτιρίδου – Χριστοφορίδου, Ε. (2017). *Το αυγό που ράγισε*. Εκδόσεις Σαΐτης.
- Φουντουλάκη, Ε. (2015). *Σανγκουάρο: Ο κάκτος που ήθελε να τραγουδάει*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Φραγκιά, Μ. (2007). *Ο Δαχτυλοκούτσικος*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Χατζοπούλου-Καραβία, Λ. (2007). *Η Ρίκι δεν είναι πια πιτσιρίκι*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Χελφτ, Κλ. (2003). *Μια αδελφούλα με ειδικές ανάγκες*. Εκδόσεις Άγκυρα.
- Χιούζ, Φρ. (1999). *Ενοικιάζεται φίλος*. Εκδόσεις Μίνωας.